

การอบรมเชิงปฏิบัติการ
เพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ในการส่งเสริม
สมรรถนะและความฉลาดรู้ของผู้เรียน
ตามแนวทางการประเมินระดับนานาชาติ (PISA)

การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ในการส่งเสริม
สมรรถนะและความฉลาดรู้ของผู้เรียนตามแนวทางการประเมินระดับนานาชาติ (PISA)

กรอบการประเมินและลักษณะข้อสอบ ด้านวิทยาศาสตร์ของ PISA

Outline:

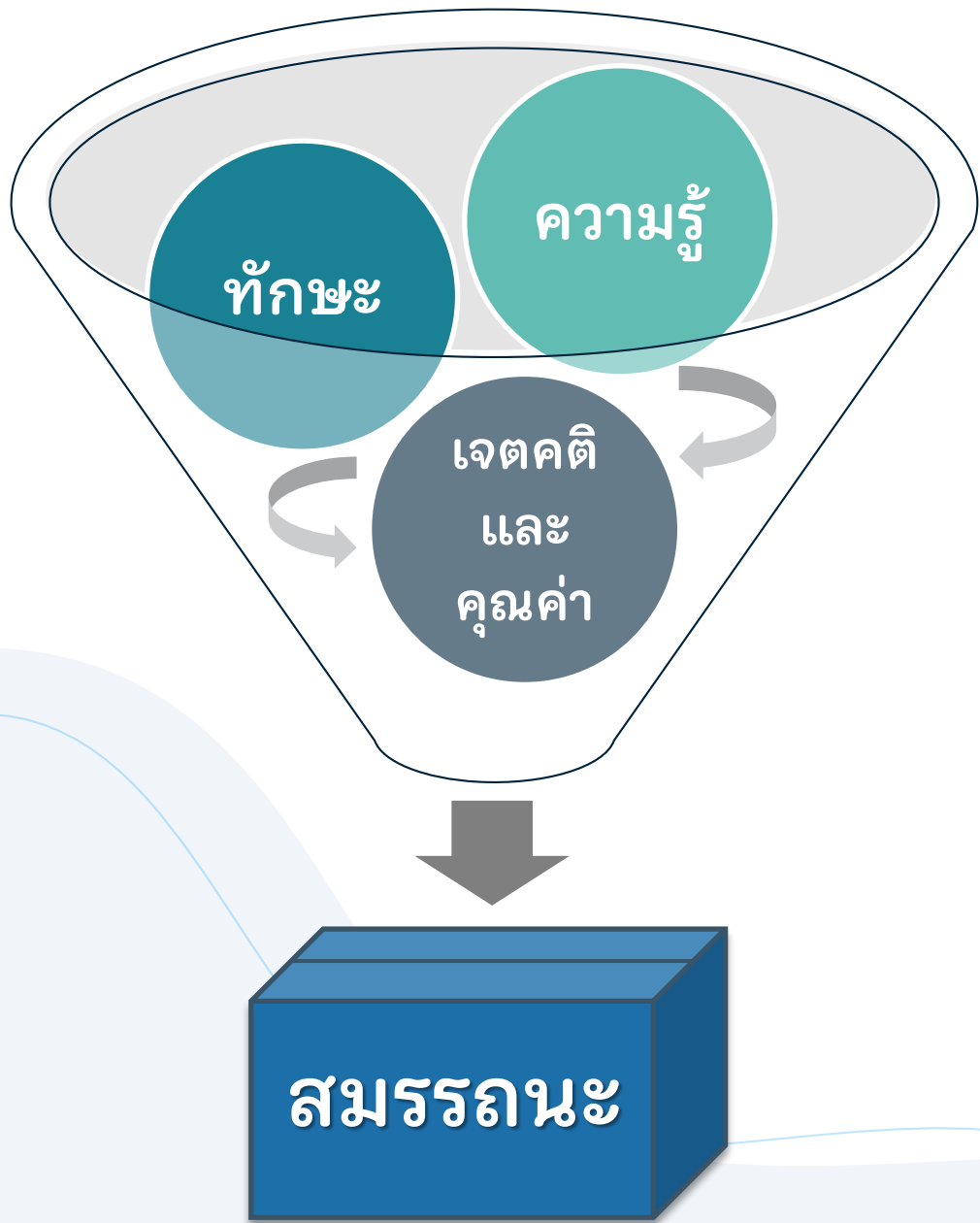

1. กรอบการประเมินด้านวิทยาศาสตร์ของ PISA 2025 (60 นาที)
2. กิจกรรม “สืบประวัติ วัดด้านใด” (10 นาที)
3. โครงสร้างและรูปแบบข้อสอบด้านวิทยาศาสตร์ของ PISA (10 นาที)
4. อภิปรายและซักถาม (10 นาที)

กรอบการประเมินด้าน วิทยาศาสตร์ของ PISA 2025

ความฉลาดรู้ คือ สมรรถนะของนักเรียนในการนำความรู้ และทักษะในวิชาหลักที่ได้เรียนไปใช้ในชีวิตจริง โดย PISA ได้ประเมินสมรรถนะของนักเรียนใน 3 ด้านหลัก ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และการอ่าน

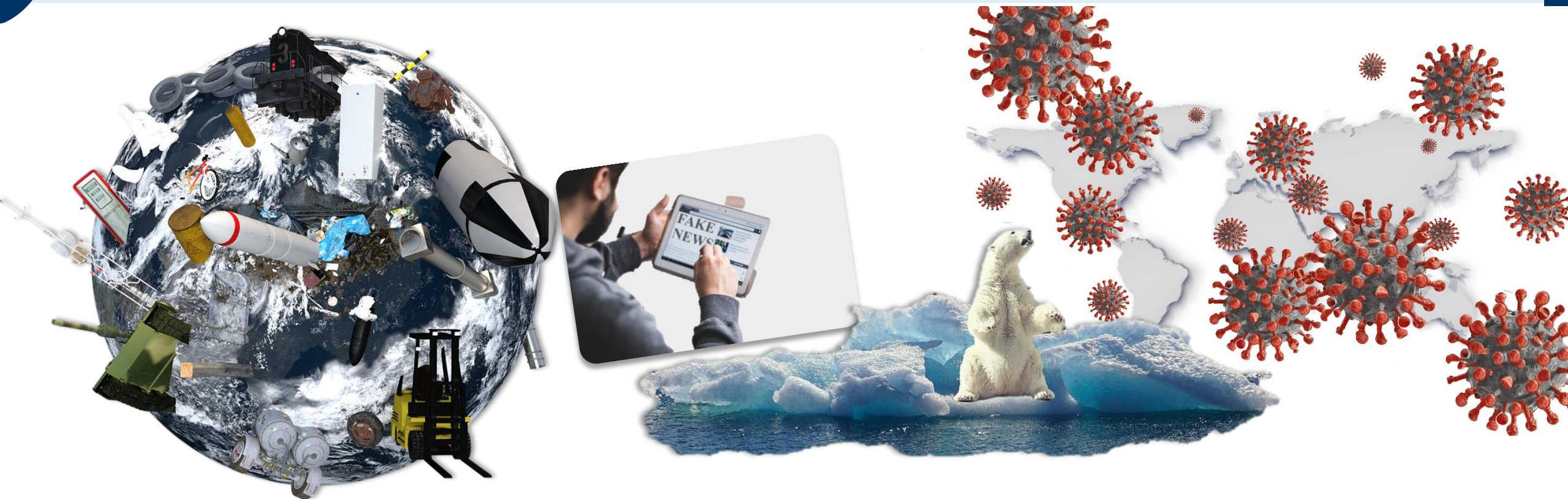
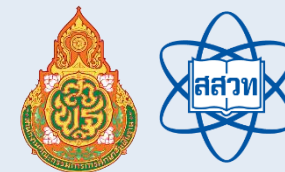
วิทยาศาสตร์ เป็นความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติซึ่งสามารถอธิบายได้ด้วยหลักฐานและความเป็นเหตุเป็นผลทางวิทยาศาสตร์

วิทยาศาสตร์มิใช่เป็นความรู้เกี่ยวกับความจริงของธรรมชาติเพียงอย่างเดียว แต่ยังครอบคลุมไปถึงการเรียนรู้และทำความเข้าใจความรู้นั้นอย่างเป็นระบบ และเป็นเหตุเป็นผล

สสวท., 2561

สมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ใน PISA 2025

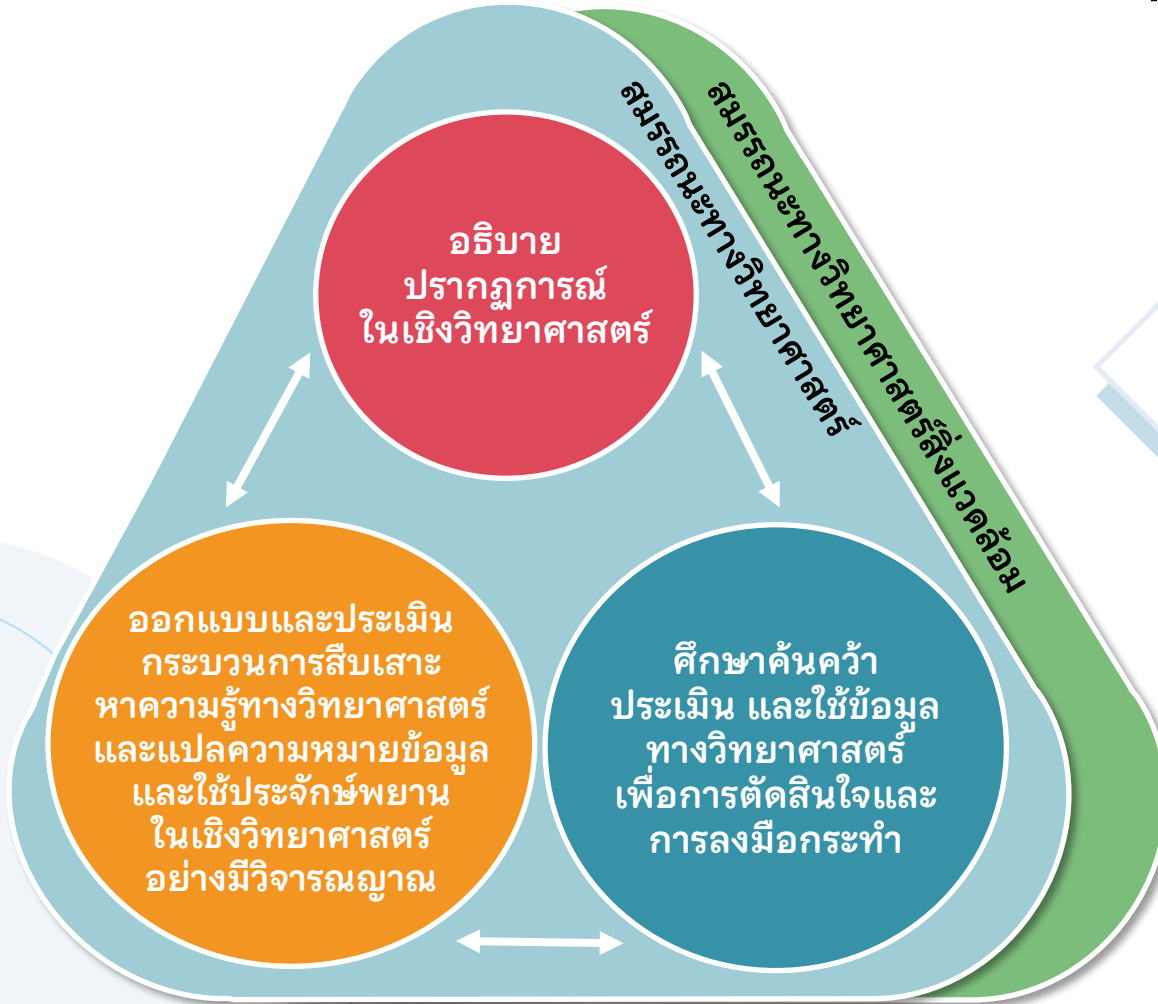
“เป็นความสามารถของบุคคลที่มีส่วนร่วมในการอภิปรายเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ ความยั่งยืน และเทคโนโลยี ได้อย่างสมเหตุสมผล เพื่อนำไปสู่การลงมือกระทำได้”

บริบท

- ระดับส่วนบุคคล
- ระดับท้องถิ่น/ประเทศ
- ระดับโลก

บุคคลต้องแสดงออกถึงสมรรถนะต่าง ๆ

สมรรถนะที่บุคคลแสดงออกนั้นได้รับอิทธิพลจาก

ความรู้

ทางวิทยาศาสตร์

- ความรู้ด้านเนื้อหา
- ความรู้ด้านกระบวนการ
- ความรู้เกี่ยวกับการได้มาของความรู้

อัตลักษณ์

ทางวิทยาศาสตร์

- การเห็นคุณค่าของมุมมองทางวิทยาศาสตร์และวิธีการสืบเสาะหาความรู้
- องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึกของอัตลักษณ์ทางวิทยาศาสตร์
- ความตระหนัก ความห่วงใย และการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงในเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

กรอบการประเมินด้านวิทยาศาสตร์ ของ PISA 2025

“มุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ของการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์”
ใน 2 มิติ ได้แก่

- สมรรถนะทางวิทยาศาสตร์
- สมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม

มิติของสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์

2

บริบท

สถานการณ์ในชีวิตที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

- ระดับส่วนบุคคล
- ระดับท้องถิ่น/ประเทศ
- ระดับโลก

บุคคลต้องแสดงออก

ถึงสมรรถนะต่าง ๆ

สมรรถนะทางวิทยาศาสตร์

1

- การอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์
- การออกแบบและประเมินกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และการแปลความหมายข้อมูลและการใช้ประจักษ์พยานในเชิงวิทยาศาสตร์อย่างมีวิจารณญาณ
- การศึกษาค้นคว้า ประเมิน และใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์เพื่อการตัดสินใจและการลงมือกระทำ

ส่งผลต่อ

Updated

3

ความรู้ทางวิทยาศาสตร์

- ความรู้ด้านเนื้อหา
- ความรู้ด้านกระบวนการ
- ความรู้เกี่ยวกับการได้มาของความรู้

4

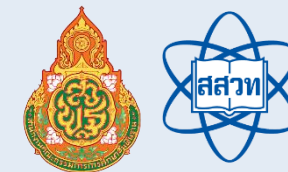
อัตลักษณ์ทางวิทยาศาสตร์

- การเห็นคุณค่าของมุมมองทางวิทยาศาสตร์และวิธีการสืบเสาะหาความรู้
- องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึกของอัตลักษณ์ทางวิทยาศาสตร์
- ความตระหนัก ความห่วงใย และการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงในเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

New

1. สมรรถนะทางวิทยาศาสตร์

1) การอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์

- ความสามารถในการรับรู้ สร้าง ประยุกต์ใช้ และประเมินคำอธิบายและแนวทางแก้ไขของปัญหาหรือปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ และทางเทคโนโลยี ที่หลากหลาย

Updated

2) การออกแบบและประเมินกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์และการแปลความหมายข้อมูล และการใช้ประจักษ์พยานในเชิงวิทยาศาสตร์อย่างมีวิจารณญาณ

- ความสามารถในการออกแบบ และประเมินกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ รวมถึงวิธีการระบุคำถามอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ และการแปลความหมายข้อมูล

New

3) การศึกษาค้นคว้า ประเมิน และใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์เพื่อการตัดสินใจและการลงมือกระทำ

- ความสามารถในการศึกษาค้นคว้าและประเมินข้อมูล คำกล่าวอ้าง และข้อโต้แย้งทางวิทยาศาสตร์ที่ถูกนำเสนอในหลายรูปแบบ และบริบท และสามารถลงข้อสรุปที่เหมาะสม

ความสามารถในการรับรู้ สร้าง ประยุกต์ใช้ และประเมินคำอธิบายและแนวทางแก้ไขของปัญหาหรือปรากฏการณ์ทางธรรมชาติและทางเทคโนโลยี ที่หลากหลาย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถ ดังนี้

- การระลึกและนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม
- การใช้รูปแบบต่าง ๆ ในการแสดงแทนของความรู้และสามารถแปลความหมายข้อมูลเหล่านี้กลับไปกลับมาได้
- การทำนายผลทางวิทยาศาสตร์และตรวจสอบความถูกต้องของวิธีการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ได้
- การระบุ สร้างแบบจำลอง และประเมินแบบจำลองนั้นได้
- การรับรู้และสร้างสมมติฐานเชิงอธิบายของปรากฏการณ์ต่าง ๆ
- การอธิบายถึงศักยภาพของการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ไปใช้เพื่อประโยชน์ของสังคม

ตัวอย่างคำถามสำหรับสมรรถนะที่ 1

- จากสถานการณ์ หากนักเรียนต้องการให้บ้านของนักเรียนได้รับผลกระทบจากการกัดเซาะของแม่น้ำน้อยที่สุด ควรเลือกสร้างบ้านที่ตำแหน่งใด เพราะเหตุใด
- วิธีแก้ไขปัญหาใดบ้างที่มีเหตุผลทางวิทยาศาสตร์มารองรับ
- สมมติฐานในข้อใดสามารถอธิบายปรากฏการณ์ดังกล่าวได้ดีที่สุด
- ข้อใดคือคำอธิบายที่เหมาะสมสำหรับผลการทดลองข้างต้น
- แบบจำลองใดสามารถแสดงกลไกการเคลื่อนที่ออกจากเซลล์ของสารนี้ได้ดีที่สุด เพราะเหตุใด
- เพราะเหตุใดชนิดนี้จึงมีพฤติกรรมการอพยพเป็นกลุ่ม
- กระบวนการใดที่ทำให้ฟาร์มเลี้ยงปลามีความยั่งยืนมากขึ้น

ตัวอย่างข้อสอบสำหรับสมรรถนะที่ 1

สะเก็ดดาว และหลุมอุกกาบาต

คำถามที่ 1 / 3

จากเรื่อง “สะเก็ดดาว และหลุมอุกกาบาต” ทางด้านขวา ให้คลิกหนึ่งตัวเลือกเพื่อตอบคำถาม

เมื่อสะเก็ดดาวเข้าใกล้โลกและชั้นบรรยากาศของโลก จะมีความเร็วเพิ่มขึ้น เพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

- สะเก็ดดาวถูกดึงเข้ามาโดยการหมุนของโลก
- สะเก็ดดาวถูกผลักออกโดยแสงของดวงอาทิตย์
- สะเก็ดดาวถูกดึงดูดจากมวลของโลก
- สะเก็ดดาวถูกผลักออกโดยภาวะสุญญากาศในอวกาศ

สะเก็ดดาว และหลุมอุกกาบาต

หินในอวกาศที่ผ่านเข้ามายังชั้นบรรยากาศของโลกถูกเรียกว่า สะเก็ดดาว สะเก็ดดาวเกิดความร้อนและลุกติดไฟได้เมื่อพวกมันตกลงผ่านชั้นบรรยากาศของโลก สะเก็ดดาวส่วนใหญ่ถูกเผาไหม้หมดก่อนที่จะพุ่งชนพื้นผิวของโลก เมื่อสะเก็ดดาวพุ่งชนโลกสามารถทำให้เกิดหลุมที่เรียกว่า หลุมอุกกาบาต

ตัวอย่างข้อสอบสำหรับสมรรถนะที่ 1

2

การผลิตพลังงานจากลม

คำถามที่ 3 / 4

จากเรื่อง "การผลิตพลังงานจากลม" ทางด้านขวา ให้คลิกหนึ่งตัวเลือกเพื่อตอบคำถาม

ในความเร็วลมเท่ากัน ที่ระดับความสูงยิ่งเพิ่มขึ้นกังหันลมจะยิ่งหมุนช้าลง

ข้อใดต่อไปนี้เป็นเหตุผลที่สุดที่อธิบายว่า ทำไมใบพัดของกังหันลมจึงหมุนช้าลงเมื่ออยู่ในที่สูงขึ้นเมื่อความเร็วลมเท่ากัน

- อากาศหนาแน่นน้อยลงเมื่อความสูงเพิ่มขึ้น
- อุณหภูมิลดลงเมื่อความสูงเพิ่มขึ้น
- แรงโน้มถ่วงลดลงเมื่อความสูงเพิ่มขึ้น
- ฝนตกบ่อยขึ้นเมื่อความสูงเพิ่มขึ้น

การผลิตพลังงานจากลม

คนจำนวนมากเชื่อว่าลมสามารถเป็นแหล่งของพลังงานทดแทนน้ำมันและถ่านหินซึ่งเป็นแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าในรูปกังหันลมที่ใช้ลมหมุนใบพัด การหมุนนี้ทำให้พลังงานไฟฟ้าเกิดขึ้นโดยเครื่องกำเนิดไฟฟ้าที่ถูกหมุนด้วยกังหันลม

สมรรถนะที่ 2: การออกแบบและประเมินกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และการแปลความหมายข้อมูลและการใช้ประจักษ์พยานในเชิงวิทยาศาสตร์อย่างมีวิจารณญาณ

ความสามารถในการออกแบบ และประเมินกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ รวมถึงวิธีการระบুকำถามอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ และการแปลความหมายข้อมูล ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถดังนี้

- การระบুকำถามในการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ที่กำหนดให้
- การออกแบบการทดลองที่เหมาะสมเพื่อตอบคำถาม
- การประเมินว่าการทดลองที่ได้ออกแบบไว้นั้นเหมาะสมที่สุดสำหรับการตอบคำถามหรือไม่
- การตีความข้อมูลที่มีการนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ สามารถลงข้อสรุปที่เหมาะสมจากข้อมูลและประเมินข้อดีที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเหล่านั้นได้

ตัวอย่างคำถามสำหรับสมรรถนะที่ 2

- การทดลองนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาเรื่องใด
- หากต้องการศึกษาผลของแสงที่มีต่อการงอกของเมล็ด ควรเลือกชุดการทดลองใดมาศึกษา
- หากต้องการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการงอกของเมล็ด จะต้องออกแบบทดลองอย่างไร
- ควรปรับปรุงการทดลองนี้อย่างไรเพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น
- จากข้อมูลสามารถสรุปผลการทดลองได้อย่างไร
- จากผลการทดลอง ข้อมูลใดสนับสนุนคำตอบของนักเรียน

ตัวอย่างข้อสอบสำหรับสมรรถนะที่ 2

การอพยพของนก คำถามที่ 2 / 3

จากเรื่อง “การอพยพของนก” ทางด้านขวา ให้พิมพ์คำตอบ
ของนักเรียนเพื่อตอบคำถาม

จงระบุปัจจัยที่ทำให้การนับจำนวนนกอพยพของอาสาสมัคร
ไม่แม่นยำ และอธิบายว่าปัจจัยนั้นมีผลต่อการนับอย่างไร

การอพยพของนก

การอพยพของนกคือการที่นกเคลื่อนย้ายตามฤดูกาลในปริมาณมากเพื่อไปและกลับจากสถานที่ผสมพันธุ์ ทุกปีจะมีอาสาสมัคร
นับจำนวนนกอพยพตามสถานที่ที่กำหนด นักวิทยาศาสตร์จับนกบางตัวมาติดเครื่องหมายที่มีทั้งวงแหวนและธงสีที่ขา
นักวิทยาศาสตร์ใช้การมองเห็นนกที่ถูกติดเครื่องหมายกับการนับจำนวนนกของอาสาสมัครเพื่อกำหนดเส้นทางอพยพของนก

ตัวอย่างข้อสอบสำหรับสมรรถนะที่ 2

การวิ่งในวันที่อากาศร้อน

คำถามที่ 2 / 5

▶ วิธีใช้งานสถานการณ์จำลอง

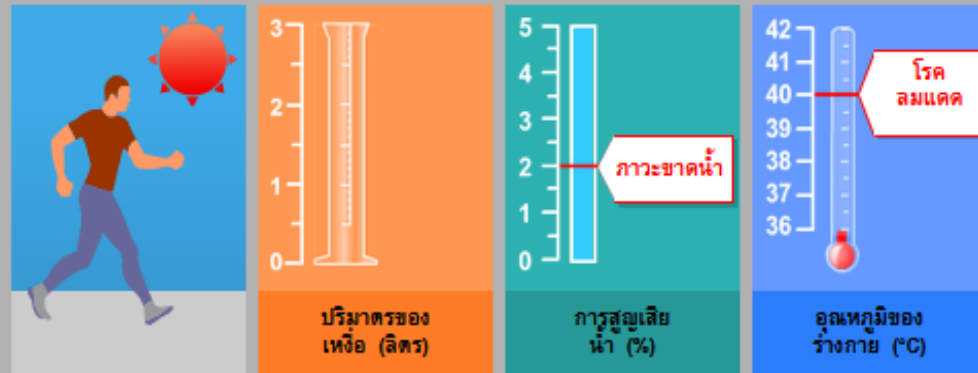
ใช้งานสถานการณ์จำลองเพื่อรวบรวมข้อมูลจากข้อเสนบทศข้างล่าง ให้คลิกหนึ่งตัวเลือก แล้วเลือกข้อมูลในตารางเพื่อตอบคำถาม

นักวิ่งคนหนึ่งวิ่งมาแล้วหนึ่งชั่วโมงในวันที่อากาศร้อนและชื้น (อุณหภูมิของอากาศ 35°C ความชื้นในอากาศ 80%) นักวิ่งไม่ได้ดื่มน้ำเลย นักวิ่งคนนี้มีความเสี่ยงที่จะเกิดทั้งภาวะขาดน้ำและโรคลมแดด

การดื่มน้ำระหว่างการวิ่งส่งผลต่อความเสี่ยงที่จะเกิดภาวะขาดน้ำและโรคลมแดดของนักวิ่งอย่างไร

- การดื่มน้ำช่วยลดความเสี่ยงของโรคลมแดด แต่ไม่ลดความเสี่ยงของภาวะขาดน้ำ
- การดื่มน้ำช่วยลดความเสี่ยงของภาวะขาดน้ำ แต่ไม่ลดความเสี่ยงของโรคลมแดด
- การดื่มน้ำช่วยลดความเสี่ยงทั้งภาวะขาดน้ำและโรคลมแดด
- การดื่มน้ำไม่ช่วยลดความเสี่ยงทั้งภาวะขาดน้ำหรือโรคลมแดด

★ ให้เลือกข้อมูลในตารางมาสองแถว เพื่อสนับสนุนคำตอบของนักเรียน

อุณหภูมิของอากาศ (°C)   20   25   30   35   40

ความชื้นในอากาศ (%)   20   40   60

การดื่มน้ำ   ใช่   ไม่ใช่

อุณหภูมิของอากาศ (°C)	ความชื้นในอากาศ (%)	การดื่มน้ำ	ปริมาณของเหงื่อ (ลิตร)	การสูญเสีย น้ำ (%)	อุณหภูมิของร่างกาย (°C)

สมรรถนะที่ 3: การศึกษาค้นคว้า ประเมิน และใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ เพื่อการตัดสินใจและการลงมือกระทำ

ความสามารถในการศึกษาค้นคว้าและประเมินข้อมูล คำกล่าวอ้าง และข้อโต้แย้งทางวิทยาศาสตร์ที่ถูกนำเสนอในหลายรูปแบบและบริบท และสามารถลงข้อสรุปที่เหมาะสม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถดังนี้

- การสืบค้น ประเมิน และสื่อสารเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งอาจมีความสำคัญหรือมีคุณค่ากับการตัดสินใจในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ว่าสนับสนุนข้อโต้แย้งหรือแนวทางการแก้ปัญหาเหล่านั้นหรือไม่
- การแยกแยะระหว่างคำกล่าวอ้างที่มีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ชัดเจนหรือคำกล่าวอ้างจากผู้เชี่ยวชาญกับคำกล่าวอ้างจากผู้ที่ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญหรือเป็นความเห็นของบุคคลทั่วไป รวมถึงสามารถให้เหตุผลเกี่ยวกับการแยกแยะนั้นได้
- การสร้างข้อโต้แย้งในการสนับสนุนข้อสรุปทางวิทยาศาสตร์ที่เหมาะสมจากชุดข้อมูล
- การวิจารณ์ข้อบกพร่องที่พบบ่อยในข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ เช่น การตั้งสมมติฐานที่ไม่ดี สาเหตุกับความสัมพันธ์ คำอธิบายที่ไม่ถูกต้อง และการสรุปจากข้อมูลที่มีอยู่อย่างจำกัด
- การตัดสินใจโดยใช้ข้อโต้แย้งทางวิทยาศาสตร์ทั้งในระดับส่วนตัวหรือส่วนรวม ที่มีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาในปัจจุบันหรือสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวอย่างคำถามสำหรับสมรรถนะที่ 3

- แหล่งข้อมูลใดน่าเชื่อถือมากที่สุด
- จงระบุข้อดีและข้อเสียของข้อมูลที่กำหนดให้
- คำกล่าวอ้างใดมีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์มารองรับ
- นักเรียนจะเชื่อคำกล่าวอ้างนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด
- ข้อโต้แย้งข้างต้นมีข้อบกพร่องอย่างไร
- นักเรียนควรใช้ชุดข้อมูลใดเพื่อสร้างข้อโต้แย้งต่อข้อสรุปข้างต้น
- นักเรียนจะสนับสนุนข้อสรุปข้างต้นหรือไม่ เพราะเหตุใด
- ก่อนที่ภาครัฐจะกำหนดนโยบายเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ควรศึกษาเรื่องใดเพิ่มเติมบ้าง

ตัวอย่างคำกล่าวอ้างและข้อโต้แย้งทางวิทยาศาสตร์

นาย A และ นาย B สืบค้นข้อมูลและพบกราฟสองรูปดังนี้

คำกล่าวอ้าง

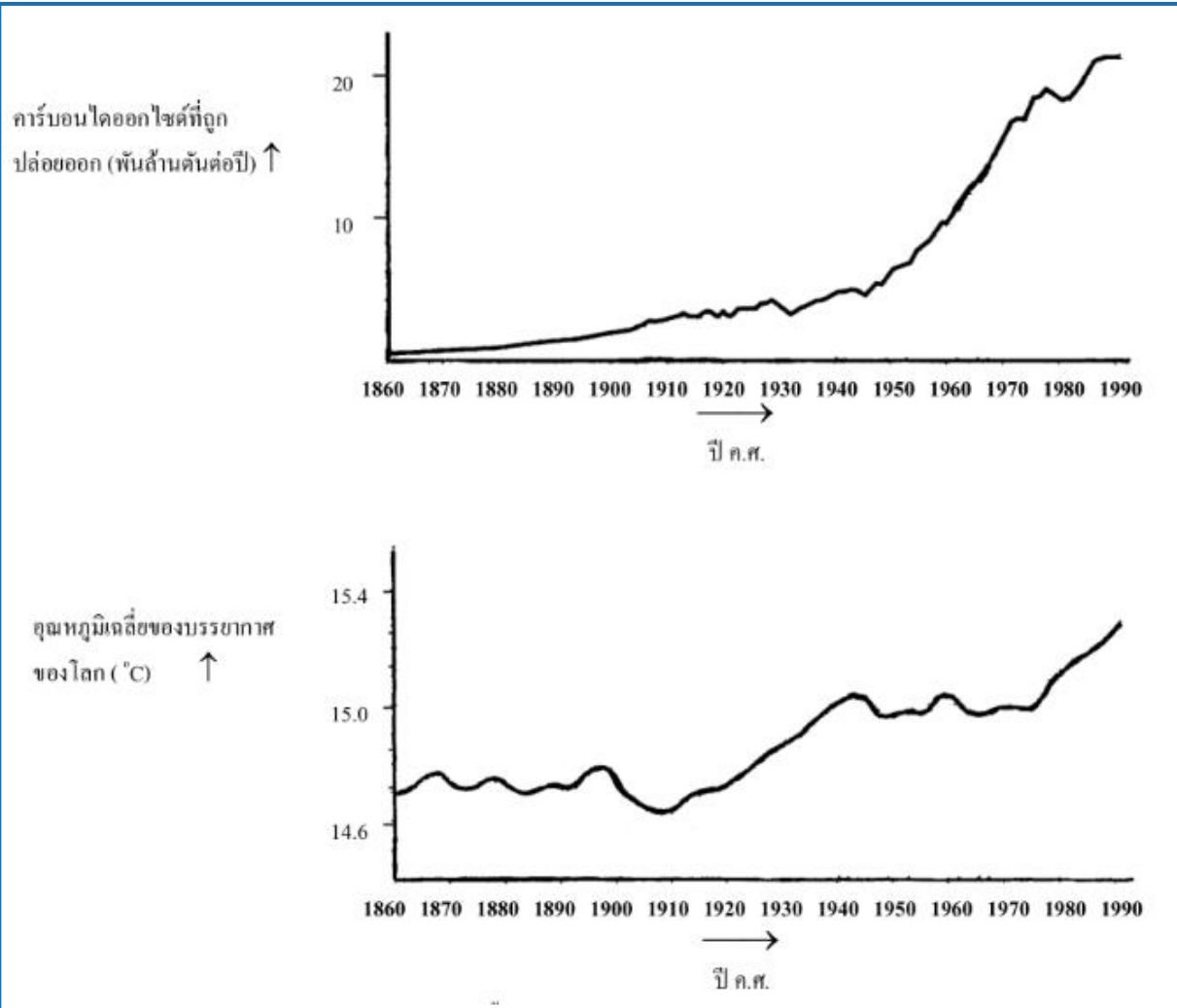
นาย A สรุปจากกราฟสองรูปนี้ว่า
“อุณหภูมิเฉลี่ยของบรรยากาศของโลกที่สูงขึ้น
เป็นเพราะคาร์บอนไดออกไซด์ถูกปล่อยออกมา
สู่โลกเพิ่มมากขึ้น”

ข้อโต้แย้ง

นาย B ไม่เห็นด้วยกับนาย A
และบอกว่ามีข้อมูลบางส่วนในกราฟที่ไม่สนับสนุน
ข้อสรุปของนาย A

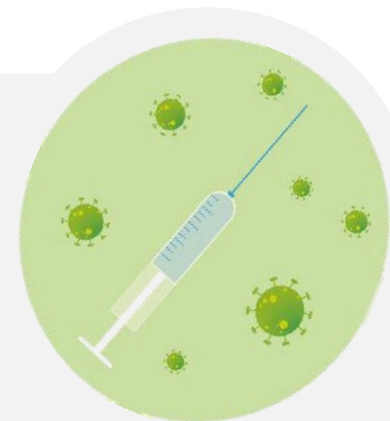
ตัวอย่างคำถาม

ข้อมูลในกราฟส่วนใดที่ไม่สนับสนุนข้อสรุปของนาย A
พร้อมทั้งอธิบายคำตอบ

“การเลือกฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19”

- ✓ การศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ
- ✓ การประเมินข้อมูล คำกล่าวอ้าง และข้อโต้แย้ง โดยใช้ข้อมูลหรือหลักฐานทางวิทยาศาสตร์
- ✓ การลงข้อสรุปที่เหมาะสมโดยใช้ข้อมูลหรือหลักฐานทางวิทยาศาสตร์

ตัวอย่างข้อสอบสำหรับสมรรถนะที่ 3

PISA 2025

ผู้ล่าลำดับสุดท้าย

อุทยานแห่งชาติของประเทศออสเตรเลียได้นำผู้ล่าเข้าสู่ระบบนิเวศที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความหลากหลายทางชีวภาพไป

หมาพื้นเมืองของออสเตรเลียที่เรียกว่า “ดิงโก้” ได้ถูกนำเข้าสู่ระบบซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความสมดุลของระบบนิเวศ

แผนภาพแสดงว่าการนำดิงโก้เข้าสู่ระบบนิเวศ อาจทำให้ระบบเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

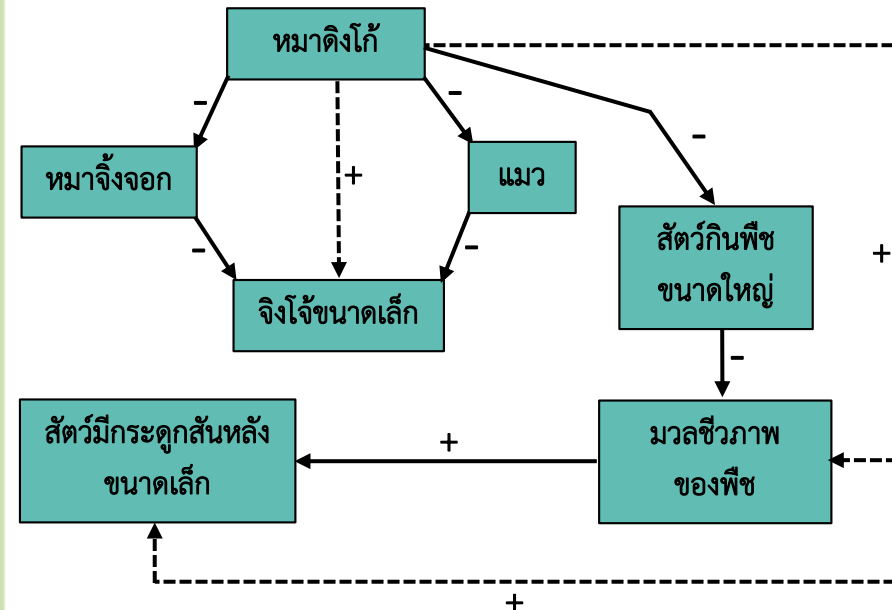
เส้นทึบแสดงถึงผลกระทบทางตรง

เส้นประแสดงถึงผลกระทบทางอ้อม

เครื่องหมาย “+” แสดงถึงผลกระทบเชิงบวก

เครื่องหมาย “-” แสดงถึงผลกระทบเชิงลบ

แผนภาพแสดงความหลากหลายทางชีวภาพ

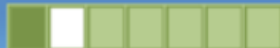

ตัวอย่างข้อสอบสำหรับสมรรถนะที่ 3 (ต่อ)

PISA 2025

ผู้ล่าลำดับสุดท้าย

คำถาม ในการอภิปรายประเด็นดังกล่าว ข้อโต้แย้งใดต่อไปนี้อาจสร้างขึ้นจากหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ได้ (S) และข้อโต้แย้งใดต่อไปนี้อาจสร้างขึ้นจากหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ได้ (N)

จงเลือก S หรือ N สำหรับแต่ละข้อโต้แย้ง

- S ข้อโต้แย้งในการนำหมาดิงโก้เข้ามาในระบบนิเวศโดยอาศัยประสบการณ์ในการนำหมาป่าเข้ามา
- N อาจมีข้อบกพร่อง เนื่องจากมีเงื่อนไขทางสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน
- S ไม่สามารถพิจารณาว่าหมาดิงโก้เป็นสปีชีส์ดั้งเดิมได้ เนื่องจากพวกมันถูกนำเข้ามาในออสเตรเลียครั้งแรก โดยคนพื้นเมือง
- S หมาดิงโก้มีคุณค่าทางวัฒนธรรมที่สำคัญสำหรับคนพื้นเมืองซึ่งช่วยดูแลอุทยานแห่งนี้
- N

กิจกรรมที่ 1

“สืบประวัติ วัตด้านใด”

>>> กิจกรรม “สืบประวัติ วัดด้านใด”

คำชี้แจง ให้ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติดังนี้

1. ให้พิจารณาข้อสอบที่กำหนดให้จำนวน 3 ข้อ และระบุว่าคำถามแต่ละข้อ สอดคล้องกับสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ใด
2. สแกน QR Code หรือใช้ลิงก์ เพื่อส่งคำตอบผ่านทาง Google Form

ให้เวลาทำกิจกรรม 5 นาที

สำหรับใส่ Link ของ QR Code

สมรรถนะทางวิทยาศาสตร์

1. การอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์
2. การออกแบบและประเมินกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และการแปลความหมายข้อมูลและการใช้ประจักษ์พยานในเชิงวิทยาศาสตร์อย่างมีวิจารณญาณ
3. การศึกษาค้นคว้า ประเมิน และใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์เพื่อการตัดสินใจและการลงมือกระทำ

PISA 2015

?
◀ ▶

การตรวจสอบพื้นที่ลาดชัน
คำถามที่ 1 / 2

จากเรื่อง "การเก็บรวบรวมข้อมูล" ทางด้านขวา ให้พิมพ์คำตอบของนักเรียนเพื่อตอบคำถาม

การตรวจสอบพื้นที่ลาดชัน
การเก็บรวบรวมข้อมูล

นักเรียนวางเครื่องมือสามชนิดต่อไปนี้ ลงบนแต่ละพื้นที่ลาดชัน จำนวนชนิดละสองชิ้น ดังแสดงข้างล่าง

เครื่องตรวจวัดรังสีจากดวงอาทิตย์: ตรวจวัดปริมาณแสงอาทิตย์ ในหน่วย เมกะจูลต่อตารางเมตร (MJ/m²)

เครื่องตรวจวัดความชื้นในดิน: ตรวจวัดปริมาณน้ำ คิดเป็นร้อยละของปริมาตรดิน

เครื่องวัดปริมาณฝน: ตรวจวัดปริมาณฝน ในหน่วยมิลลิเมตร (mm)

สมรรถนะทางวิทยาศาสตร์

1. การอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์
2. การออกแบบและประเมินกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และการแปลความหมายข้อมูลและการใช้ประจักษ์พยานในเชิงวิทยาศาสตร์อย่างมีวิจารณญาณ
3. การศึกษาค้นคว้า ประเมิน และใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์เพื่อการตัดสินใจและการลงมือกระทำ

PISA 2025 [Progress Bar] [Clock] [Calculator] [Help] [Navigation]

การสูบบุหรี่

หลักฐานเกี่ยวกับอันตรายของการสูบบุหรี่

การสูบบุหรี่มักถูกกล่าวว่าเป็นอันตราย แต่เราจะทราบได้อย่างไรให้นักเรียนทำเครื่องหมายถูกหน้าข้อความข้างล่างที่สามารถใช้เป็นหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ได้ว่าการสูบบุหรี่เป็นอันตราย

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องทั้งหมด

- เพื่อนสนิทหรือญาติของคุณคนหนึ่งได้สูบบุหรี่มาเป็นระยะเวลาานและเขามีอาการเจ็บป่วย
- ทางสถิติแสดงให้เห็นว่า โดยเฉลี่ยแล้วคนที่สูบบุหรี่จะเสียชีวิตที่อายุน้อยกว่าคนที่ไม่สูบบุหรี่
- มีการรณรงค์ต่าง ๆ เพื่อต่อต้านการสูบบุหรี่
- ในหนังสือพิมพ์มีเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้คนที่เจ็บป่วยจากการสูบบุหรี่
- ได้รับการพิสูจน์แล้วว่า คนที่สูบบุหรี่จะมีอาการเจ็บป่วยและหยุดงานมากกว่าคนที่ไม่สูบบุหรี่
- การสูบบุหรี่เป็นข้อห้ามในร้านอาหารหรือคาเฟ่ต่าง ๆ
- ทางสถิติแสดงให้เห็นว่า ผู้คนที่มีการศึกษาสูงขึ้นไปมีแนวโน้มที่จะสูบบุหรี่ลดลง

ตัวอย่างข้อสอบข้อที่ 3

สมรรถนะทางวิทยาศาสตร์

1. การอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์
2. การออกแบบและประเมินกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และการแปลความหมายข้อมูลและการใช้ประจักษ์พยานในเชิงวิทยาศาสตร์อย่างมีวิจารณญาณ
3. การศึกษาค้นคว้า ประเมิน และใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์เพื่อการตัดสินใจและการลงมือกระทำ

PISA 2015

การอพยพของนก
คำถามที่ 1 / 3

จากเรื่อง "การอพยพของนก" ทางด้านขวา
ให้คลิกหนึ่งตัวเลือกเพื่อตอบคำถาม

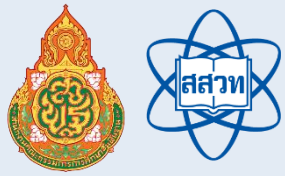
นกอพยพส่วนใหญ่รวมกลุ่มกันอยู่ในบริเวณหนึ่ง แล้วจึงอพยพเป็นกลุ่มใหญ่มากกว่าที่จะไปเพียงตัวเดียว พฤติกรรมนี้เป็นผลจากวิวัฒนาการ คำอธิบายใดต่อไปนี้อธิบายทางวิทยาศาสตร์ได้ดีที่สุดในเชิงวิวัฒนาการของพฤติกรรมลักษณะนี้ของนกอพยพส่วนใหญ่

- นกที่อพยพเพียงตัวเดียวหรือเป็นกลุ่มเล็ก มีโอกาสน้อยที่จะมีชีวิตรอดจนมีลูก
- นกที่อพยพเพียงตัวเดียวหรือเป็นกลุ่มเล็ก มีโอกาสมากที่จะหาอาหารได้อย่างเพียงพอ
- การบินเป็นกลุ่มใหญ่ทำให้นกสปีชีส์อื่นเข้าร่วมในการอพยพได้
- การบินเป็นกลุ่มใหญ่ทำให้นกแต่ละตัวมีโอกาสพบสถานที่หารังที่ดีกว่า

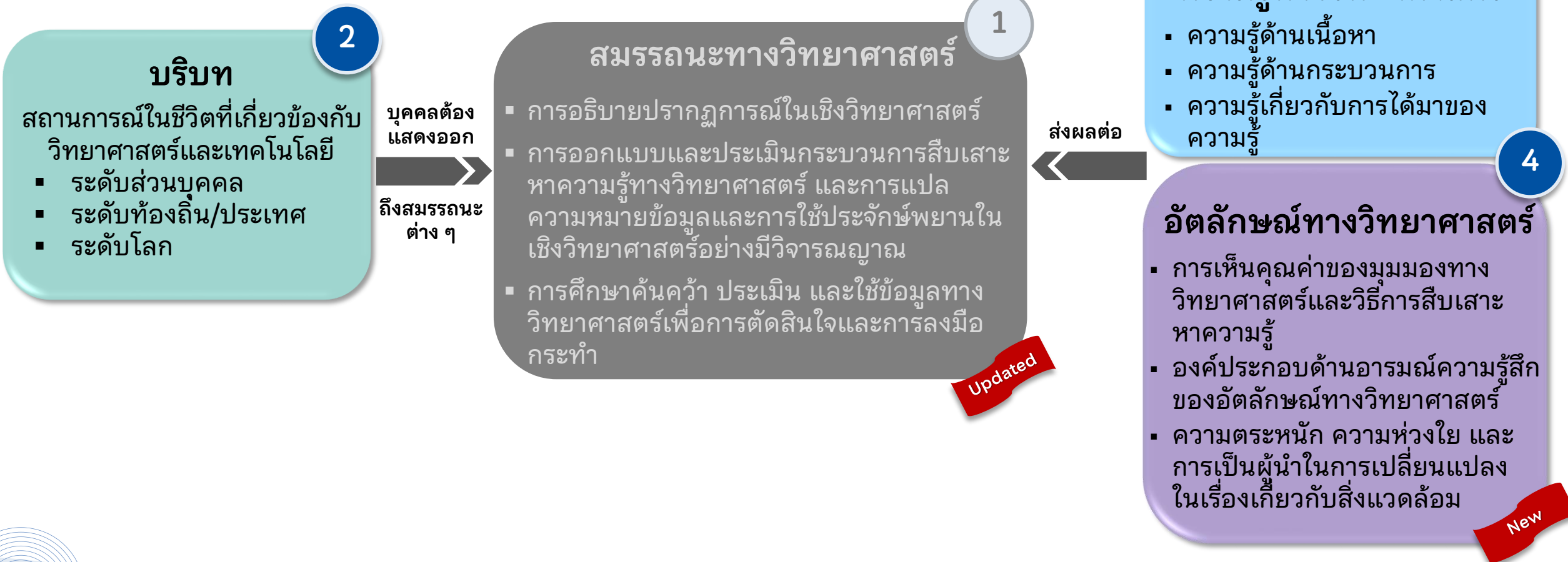
การอพยพของนก

การอพยพของนกคือการที่นกเคลื่อนย้ายตามฤดูกาลในปริมาณมากเพื่อไปและกลับจากสถานที่ผสมพันธุ์ ทุกปีจะมีอาสาสมัครนับจำนวนนกอพยพตามสถานที่ที่กำหนด นักวิทยาศาสตร์จับนกบางตัวมาติดเครื่องหมายที่มีทั้งวงแหวนและธงสีที่ขา นักวิทยาศาสตร์ใช้การมองหานกที่ถูกติดเครื่องหมายกับการนับจำนวนนกของอาสาสมัครเพื่อกำหนดเส้นทางอพยพของนก

มิติของสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์

2. บริบทที่ใช้ในการประเมิน

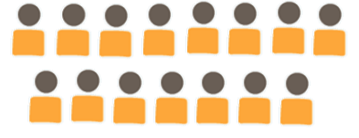
บริบท

- 1 สุขภาพและโรคภัย
- 2 ทรัพยากรธรรมชาติ
- 3 ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ
- 4 ภัยอันตราย
- 5 ความก้าวหน้าและความท้าทายของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีร่วมสมัย

3 ระดับ

ส่วนบุคคล

ท้องถิ่น/ประเทศ

โลก

ตัวอย่างบริบทในแต่ละระดับ

บริบทผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

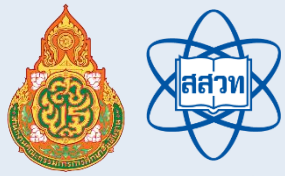
พฤติกรรมลดการใช้ทรัพยากร

การกระจายของประชากรและการจัดการขยะในชุมชน

ความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและการสูญพันธุ์ครั้งใหญ่ของโลก

3. ความรู้ทางวิทยาศาสตร์

1

ความรู้ด้านเนื้อหา

ความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง แนวความคิด หลัก แนวคิดและทฤษฎีใน 3 กลุ่มเนื้อหา ดังนี้

- ระบบทางกายภาพ
- ระบบสิ่งมีชีวิต
- ระบบของโลกและอวกาศ

2

ความรู้ด้านกระบวนการ

ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการในการสร้าง **ความรู้วิทยาศาสตร์** และเป็นความรู้ในเรื่องการปฏิบัติและแนวความคิดเกี่ยวกับการสืบเสาะหาความรู้ เช่น การทดลองซ้ำ การควบคุมตัวแปร และกระบวนการมาตรฐานในการนำเสนอและสื่อสารข้อมูล

3

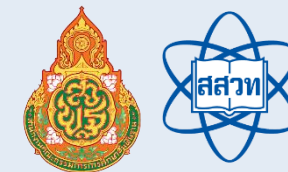
ความรู้เกี่ยวกับการได้มาของความรู้

ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของโครงสร้างทางความคิดและลักษณะที่เป็นส่วนสำคัญของกระบวนการสร้างองค์ความรู้ในวิทยาศาสตร์ โดยแสดงความเข้าใจในเรื่องดังนี้

- ธรรมชาติของการสังเกต ข้อเท็จจริง สมมติฐาน แบบจำลอง ทฤษฎีต่าง ๆ
- วัตถุประสงค์และเป้าหมายของวิทยาศาสตร์
- คุณค่าของวิทยาศาสตร์

4. อัตลักษณ์ทางวิทยาศาสตร์

ประกอบด้วย 3 มิติหลัก ได้แก่

1

การเห็นคุณค่าของมุมมองทางวิทยาศาสตร์และ
วิธีการสืบเสาะหาความรู้

2

องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึกของอัตลักษณ์
ทางวิทยาศาสตร์

3

ความตระหนัก ความหวังใย และการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง
ในเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

PISA ประเมินผ่านองค์ประกอบ ดังนี้

โครงสร้างด้านต้นทุนทางวิทยาศาสตร์

- ต้นทุนทางวิทยาศาสตร์
(เช่น ความรู้ อุปนิสัย ทักษะ และพฤติกรรม)
- ความเชื่อเกี่ยวกับการได้มาของความรู้
(คุณค่าของวิทยาศาสตร์และการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์)

โครงสร้างด้านเจตคติ

- แนวคิดเกี่ยวกับตนเองในด้านวิทยาศาสตร์
- การรับรู้ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ของตนเอง
- ความเพลิดเพลินในด้านวิทยาศาสตร์
- แรงจูงใจเชิงเครื่องมือ (แรงจูงใจในการเรียนรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์)

โครงสร้างด้านสิ่งแวดล้อม

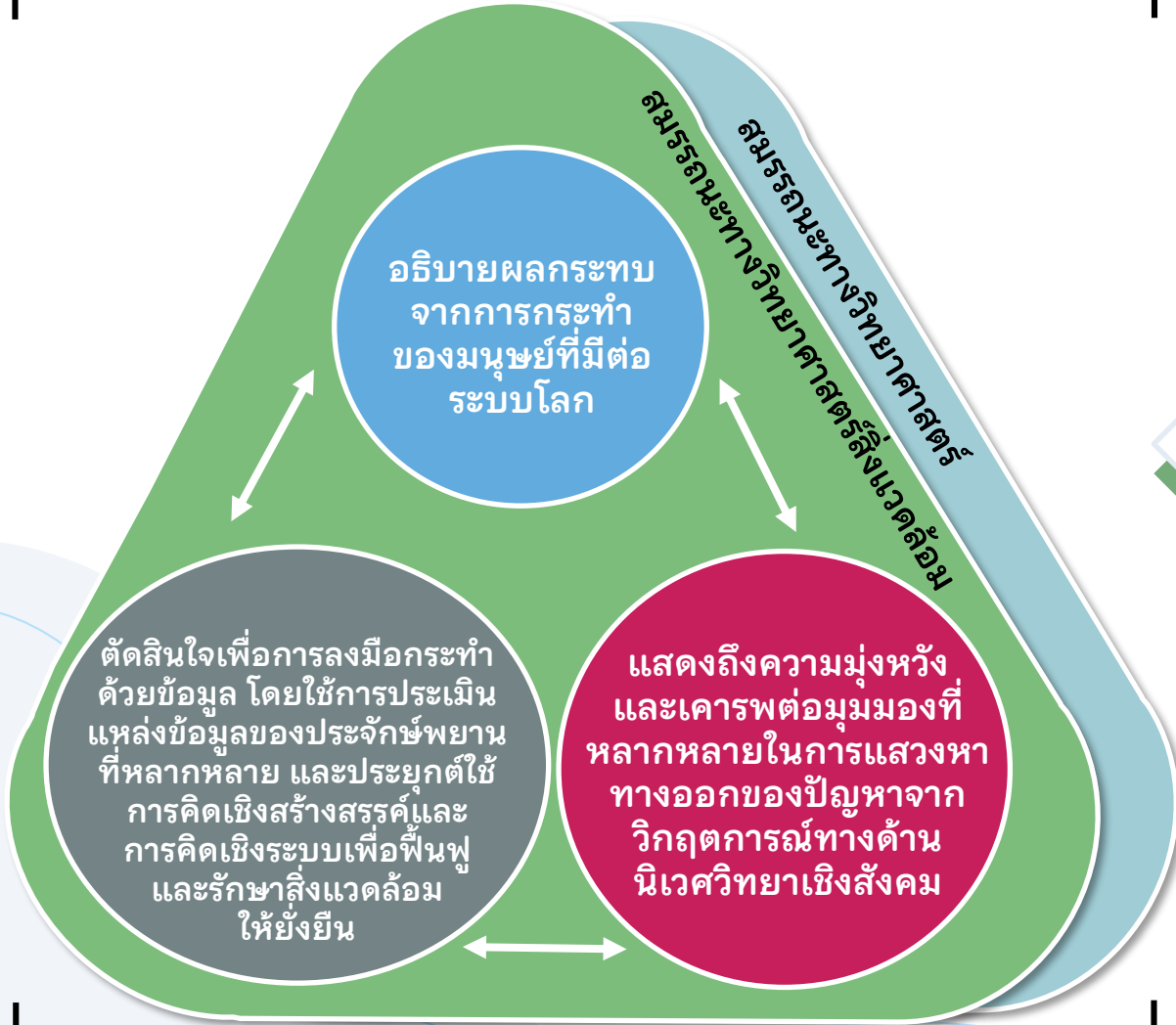
- ความตระหนักเรื่องสิ่งแวดล้อม
- ความหวังใยเรื่องสิ่งแวดล้อม
- การเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงในเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

- ระดับส่วนบุคคล
- ระดับท้องถิ่น/ประเทศ
- ระดับโลก

บุคคลต้องแสดงออกถึงสมรรถนะต่าง ๆ

สมรรถนะที่บุคคลแสดงออกนั้นได้รับอิทธิพลจาก

ความรู้

ทางวิทยาศาสตร์

- ความรู้ด้านเนื้อหา
- ความรู้ด้านกระบวนการ
- ความรู้เกี่ยวกับการได้มาของความรู้

อัตลักษณ์

ทางวิทยาศาสตร์

- การเห็นคุณค่าของมุมมองทางวิทยาศาสตร์และวิธีการสืบเสาะหาความรู้
- องค์กรประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึกของอัตลักษณ์ทางวิทยาศาสตร์
- ความตระหนัก ความห่วงใย และการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงในเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

กรอบการประเมินด้านวิทยาศาสตร์ของ PISA 2025

“สมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม”

สอดคล้องกับการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงในยุคแอนโทรโปซีน (Anthropocene) ซึ่งเป็นยุคที่กิจกรรมของมนุษย์ทำให้ระบบนิเวศเสียดุล และส่งผลกระทบย้อนกลับมาสู่การดำรงชีพของมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

New

สมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม

1

การอธิบายผลกระทบจากการกระทำของมนุษย์ที่มีต่อระบบโลก

- ประเมินผ่านสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ที่ 1 โดยใช้ความรู้ด้านเนื้อหาและความรู้ด้านกระบวนการ

2

การตัดสินใจเพื่อการลงมือกระทำด้วยข้อมูล โดยใช้การประเมินแหล่งข้อมูลของประจักษ์พยานที่หลากหลาย และการประยุกต์ใช้การคิดเชิงสร้างสรรค์และการคิดเชิงระบบเพื่อฟื้นฟูและรักษาสีงแวดล้อมให้ยั่งยืน

- ประเมินผ่านสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ที่ 2 และ 3 โดยใช้ความรู้ด้านเนื้อหา ความรู้ด้านกระบวนการ และความรู้เกี่ยวกับการได้มาของความรู้

3

การแสดงถึงความมุ่งมั่นและเคารพต่อมุมมองที่หลากหลายในการแสวงหาทางออกของปัญหาจากวิกฤตการณ์ทางด้านนิเวศวิทยาเชิงสังคม

- ประเมินผ่านอัตลักษณ์ทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้ความรู้ด้านเนื้อหา ความรู้ด้านกระบวนการ และความรู้เกี่ยวกับการได้มาของความรู้

ความฉลาดรู้ด้านวิทยาศาสตร์

สมรรถนะทางวิทยาศาสตร์

การอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์

การออกแบบและประเมินกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์และการแปลความหมายข้อมูล และการใช้ประจักษ์พยานในเชิงวิทยาศาสตร์อย่างมีวิจารณญาณ

การศึกษาค้นคว้า ประเมิน และใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์เพื่อการตัดสินใจและการลงมือกระทำ

สมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม

การอธิบายผลกระทบจากการกระทำของมนุษย์ที่มีต่อระบบโลก

การตัดสินใจเพื่อการลงมือกระทำด้วยข้อมูล โดยใช้การประเมินแหล่งข้อมูลของประจักษ์พยานที่หลากหลาย และการประยุกต์ใช้การคิดเชิงสร้างสรรค์และการคิดเชิงระบบเพื่อฟื้นฟูและรักษาสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน

การแสดงถึงความมุ่งมั่นและเคารพต่อมุมมองที่หลากหลายในการแสวงหาทางออกของปัญหาจากวิกฤตการณ์ทางด้านนิเวศวิทยาเชิงสังคม

ระดับความสามารถทางวิทยาศาสตร์ของ PISA

โครงสร้างและรูปแบบข้อสอบ ด้านวิทยาศาสตร์ของ PISA

โครงสร้างและรูปแบบข้อสอบด้านวิทยาศาสตร์ของ PISA

PISA 2015

การอพยพของนก
คำถามที่ 1 / 3

จากเรื่อง "การอพยพของนก" ทางด้านขวา ให้คลิกหนึ่งตัวเลือกเพื่อตอบคำถาม

นกอพยพส่วนใหญ่รวมกลุ่มกันอยู่ในบริเวณหนึ่ง แล้วจึงอพยพเป็นกลุ่มใหญ่มากกว่าที่จะไปเพียงตัวเดียว พฤติกรรมนี้เป็นผลจากวิวัฒนาการ คำอธิบายใดต่อไปนี้ใช้อธิบายทางวิทยาศาสตร์ได้ดีที่สุดในเชิงวิวัฒนาการของพฤติกรรมลักษณะนี้ของนกอพยพส่วนใหญ่

- นกที่อพยพเพียงตัวเดียวหรือเป็นกลุ่มเล็ก มีโอกาสน้อยที่จะมีชีวิตรอดจนมีลูก
- นกที่อพยพเพียงตัวเดียวหรือเป็นกลุ่มเล็ก มีโอกาสมากที่จะหาอาหารได้อย่างเพียงพอ
- การบินเป็นกลุ่มใหญ่ทำให้นกสืบชีวิตร่วมในการอพยพได้
- การบินเป็นกลุ่มใหญ่ทำให้นกแต่ละตัวมีโอกาสพบสถานที่หารังที่ดีกว่า

การอพยพของนก

การอพยพของนกคือการที่นกเคลื่อนย้ายตามฤดูกาลในปริมาณมากเพื่อไปและกลับจากสถานที่ผสมพันธุ์ ทุกปีจะมีอาสาสมัครนับจำนวนนกอพยพตามสถานที่ที่กำหนด นักวิทยาศาสตร์จับนกบางตัวมาติดเครื่องหมายที่มีทั้งวงแหวนและวงสี่ที่ขา นักวิทยาศาสตร์ใช้การมองเห็นนกที่ถูกติดเครื่องหมายกับการนับจำนวนนกของอาสาสมัครเพื่อกำหนดเส้นทางอพยพของนก

สถานการณ์เพิ่มเติม
และคำถาม

คำถาม

สถานการณ์

ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

1) สถานการณ์

2) คำถาม

ที่สอดคล้องกับสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์

โดยมีข้อสอบ 4 รูปแบบ ได้แก่

- เลือกตอบ
- เลือกตอบเชิงซ้อน
- สร้างคำตอบแบบปิด (เติมคำตอบ)
- สร้างคำตอบแบบเปิด (อธิบายหรือแสดงวิธีทำ)

ตัวอย่างข้อสอบแบบเลือกตอบ

การทำฟาร์มเลี้ยงปลาอย่างยั่งยืน

คำถามที่ 2 / 3

จากข้อมูลข้างล่าง ให้คลิกหนึ่งตัวเลือกเพื่อตอบคำถาม

การทำฟาร์มเลี้ยงปลาอย่างยั่งยืน

แผนภาพแสดงการออกแบบสำหรับทดลองทำฟาร์มเลี้ยงปลาที่มีบ่อน้ำขนาดใหญ่สามบ่อ น้ำเค็มที่สูบมาจากทะเลจะถูกกรอง ก่อนที่จะไหลจากบ่อหนึ่งไปสู่อีกบ่อหนึ่งจนกระทั่งไหลกลับสู่ทะเล จุดมุ่งหมายหลักของฟาร์มเลี้ยงปลา คือ เพื่อเลี้ยงปลาลิ้นหมาให้เจริญเติบโตพอที่จะได้ผลผลิตด้วยวิธีการที่ยั่งยืน

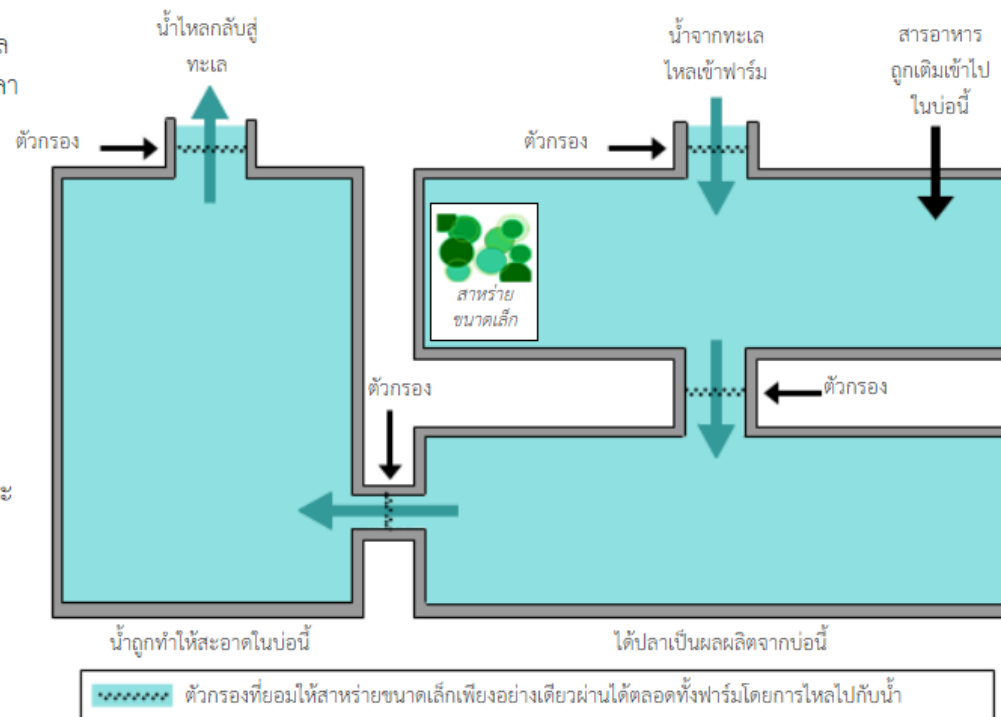
- ปลาลิ้นหมา: เป็นปลาที่นำมาเลี้ยงในฟาร์ม กินหนอนทะเลเป็นอาหาร

สิ่งมีชีวิตต่อไปนี้จะนำมาใช้ในฟาร์มเช่นกัน:

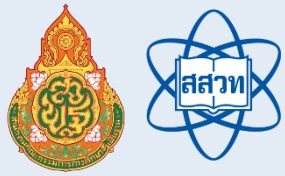
- สาหร่ายขนาดเล็ก: สิ่งมีชีวิตขนาดเล็กมากที่ต้องการเพียงแสงและสารอาหารในการเติบโต
- หนอนทะเล: สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังที่เติบโตอย่างรวดเร็วจากการกินสาหร่ายขนาดเล็กเป็นอาหาร
- หอย: สิ่งมีชีวิตที่กินสาหร่ายขนาดเล็กและสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กอื่นๆ ในน้ำ
- หญ้าที่อยู่ในน้ำ: หญ้าจะดูดสารอาหารและของเสียจากน้ำ

นักวิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่าน้ำที่ไหลกลับสู่ทะเลมีสารอาหารอยู่ในปริมาณมาก การเพิ่มสิ่งใดต่อไปนี้เข้าไปในฟาร์มจะช่วยลดปัญหานี้ได้

- เพิ่มสารอาหาร
- เพิ่มหนอนทะเล
- เพิ่มหอย
- เพิ่มหญ้าที่อยู่ในน้ำ

ตัวอย่างข้อสอบแบบเลือกตอบเชิงซ้อน (1)

ฝึกดาษหนู
คำถามที่ 3 / 3

จากเรื่อง "โคลนนิ่ง" ทางด้านขวา ให้คลิกตัวเลือกในตาราง เพื่อตอบคำถาม

บริษัทหนึ่งกำลังพยายามพัฒนาไวรัสที่จะทำให้หนูเป็นหมัน (ไม่ให้หนูมีลูกได้) ไวรัสดังกล่าวอาจช่วยควบคุมจำนวนหนูได้ สมมติว่าบริษัทนั้นประสบความสำเร็จ และก่อนที่จะปล่อยไวรัสนี้ออกไป ควรมีการวิจัยเพื่อตอบคำถามเหล่านี้หรือไม่

จงคลิก "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" ในแต่ละข้อ

คำถามนี้ควรจะมีการวิจัยเพื่อหาคำตอบ ก่อนที่จะปล่อยไวรัสออกไปหรือไม่	ใช่	ไม่ใช่
วิธีไหนจะดีที่สุดในการแพร่ไวรัส	☐	☐
เป็นเวลานานเท่าไรเวลาที่หนูจะสร้างภูมิ ด้านทานไวรัสนี้	☐	☐
ไวรัสนี้จะเกิดผลกับสัตว์ชนิดอื่นได้หรือไม่	☐	☐

ฝึกดาษหนู

ไวรัสที่ทำให้เกิดฝีในสัตว์มีอยู่หลายชนิด ตามปกติไวรัสแต่ละชนิดจะทำให้เกิดโรคในสัตว์เพียงชนิดเดียวเท่านั้น นิตยสารฉบับหนึ่งรายงานว่า นักวิทยาศาสตร์ได้ใช้พันธุวิศวกรรมเพื่อตัดแปลงดีเอ็นเอ (DNA) ของฝึกดาษหนู ไวรัสที่ตัดแปลงนี้ฆ่าหนูทุกตัวที่ติดโรคนี

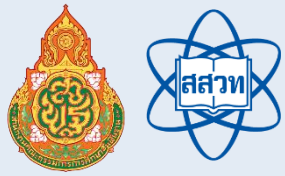
นักวิทยาศาสตร์บอกว่า การวิจัยเรื่องการตัดแปลงไวรัส จำเป็นต้องทำเพื่อควบคุมสัตว์ที่ทำลายอาหารของมนุษย์ มีคำวิจารณ์งานวิจัยนี้คือ ไวรัสอาจจะหนีหลุดรอดไปจากห้องปฏิบัติการ และทำให้สัตว์อื่นเกิดโรค ยังมีความกังวลอีกด้วยว่าเชื้อไวรัสฝึกดาษที่ตัดแปลงเกิดโรคในสัตว์ชนิดหนึ่ง อาจจะทำให้เกิดโรคในสัตว์ชนิดอื่นได้ด้วยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในมนุษย์

คนเป็นโรคจากเชื้อไวรัสฝี่ที่เรียกว่าเป็นฝึกดาษ คนที่เป็นฝึกดาษมักจะตายเกือบทั้งหมด ในขณะที่คิดกันว่าโรคนีได้ถูกกำจัดให้หมดโลกแล้ว ยังมีตัวอย่างเชื้อไวรัสฝึกดาษที่ถูกเก็บไว้ในห้องปฏิบัติการต่างๆ ทั่วโลก

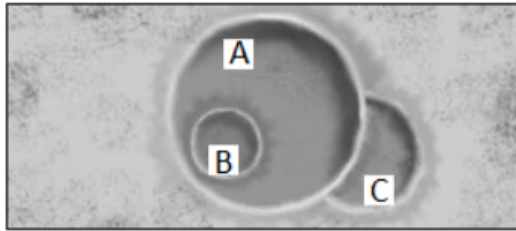
ตัวอย่างข้อสอบแบบเลือกตอบเชิงซ้อน (2)

สะเก็ดดาว และหลุมอุกกาบาต
คำถามที่ 3 / 3

จากเรื่อง "สะเก็ดดาว และหลุมอุกกาบาต" ทางด้านขวา
ให้ใช้การลากและวางเพื่อตอบคำถาม

ให้พิจารณาหลุมอุกกาบาตทั้งสามหลุมต่อไปนี้

จงวางหลุมอุกกาบาตตามลำดับขนาดของสะเก็ดดาว
ที่ทำให้เกิดหลุมอุกกาบาตเหล่านั้น จากขนาดใหญ่ที่สุด
ไปยังเล็กที่สุด

			ใหญ่ที่สุด	→	เล็กที่สุด
A	B	C			

สะเก็ดดาว และหลุมอุกกาบาต

หินในอวกาศที่ผ่านเข้ามายังชั้นบรรยากาศของโลกถูกเรียกว่า สะเก็ดดาว สะเก็ดดาวเกิดความร้อนและลุกติดไฟได้เมื่อพวกมันตกลงผ่านชั้นบรรยากาศของโลก สะเก็ดดาวส่วนใหญ่ถูกเผาไหม้หมดก่อนที่จะพุ่งชนพื้นผิวของโลก เมื่อสะเก็ดดาวพุ่งชนโลกสามารถทำให้เกิดหลุมที่เรียกว่า หลุมอุกกาบาต

ตัวอย่างข้อสอบแบบเติมคำตอบ

กลางวัน
คำถามที่ 2 / 2

จากเรื่อง "กลางวัน" ทางด้านขวา ให้คลิกปรับตำแหน่งในภาพ เพื่อตอบคำถาม

สมมติว่าเป็นวันที่มีกลางวันสั้นที่สุดในเมลเบิร์น

จงคลิกปุ่ม “หมุนขวา” หรือ “หมุนซ้าย” ทางด้านขวา เพื่อ ระบุตำแหน่งของเส้นแกนโลก (สีแดง) และเส้นศูนย์สูตร (สีเขียว) พร้อมระบุว่าส่วนใดเป็นซีกโลกเหนือและซีกโลกใต้

แกนโลก (สีแดง) องศา

เส้นศูนย์สูตร (สีเขียว) องศา

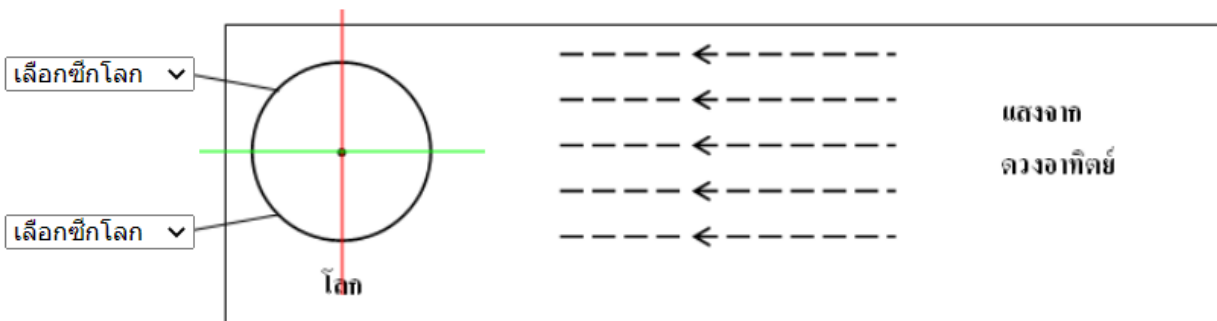
กลางวัน

กลางวัน ของวันที่ 22 มิถุนายน 2545

วันนี้ ขณะที่ทางซีกโลกเหนือฉลองวันที่มีกลางวันยาวนานที่สุด ออสเตรเลียจะมีกลางวันสั้นที่สุดในเมลเบิร์น* ประเทศออสเตรเลีย ดวงอาทิตย์จะขึ้นเวลา 7:36 น. และตกในเวลา 17:08 น. จึงมีกลางวัน 9 ชั่วโมง กับ 32 นาที เปรียบเทียบวันนี้ กับวันที่มีกลางวันยาวที่สุดทางซีกโลกใต้ ซึ่งคาดว่าจะเป็วันที่ 22 ธันวาคม ซึ่งดวงอาทิตย์จะขึ้นในเวลา 5:55 น. และจะตกในเวลา 20:42 น. ทำให้มีกลางวัน 14 ชั่วโมง กับ 47 นาที ประธานของสมาคมดาราศาสตร์ นาย เอร์รี่ วลาโฮ กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงฤดูกาลของซีกโลกเหนือ และซีกโลกใต้นั้น เกี่ยวข้องกับการที่โลกเอียง 23 องศา

*เมลเบิร์น เป็นเมืองในออสเตรเลีย อยู่ที่ละติจูด ประมาณ 38 องศา ใต้เส้นศูนย์สูตร

รูปข้างล่างนี้ แสดงลำแสงจากดวงอาทิตย์ส่องไปยังโลก

-
-
-
-

รูป: ลำแสงจากดวงอาทิตย์

ตัวอย่างข้อสอบแบบอธิบายหรือแสดงวิธีทำ

การตรวจสอบพื้นผิวที่ลาดชัน

คำถามที่ 2 / 2

จากเรื่อง “การวิเคราะห์ข้อมูล” ทางด้านขวา ให้คลิกหนังสือตัวเลือก แล้วพิมพ์คำอธิบายเพื่อตอบคำถาม

นักเรียนสองคนมีความเห็นไม่ตรงกันเกี่ยวกับสาเหตุของความแตกต่างของความชื้นในดินระหว่างพื้นที่ลาดชันทั้งสองแห่ง

- นักเรียนคนที่ 1 คิดว่า ความแตกต่างของความชื้นในดินมีสาเหตุมาจากความแตกต่างของรังสีจากดวงอาทิตย์ในพื้นที่ลาดชันทั้งสองแห่ง
- นักเรียนคนที่ 2 คิดว่า ความแตกต่างของความชื้นในดินมีสาเหตุมาจากความแตกต่างของปริมาณน้ำฝนที่ตกในพื้นที่ลาดชันทั้งสองแห่ง

จากข้อมูล นักเรียนคนใดถูกต้อง

- นักเรียนคนที่ 1
- นักเรียนคนที่ 2

จงอธิบายคำตอบของนักเรียน

การตรวจสอบพื้นผิวที่ลาดชัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

นักเรียนหาค่าเฉลี่ยของผลที่เก็บรวบรวมตลอดระยะเวลาที่ศึกษาจากเครื่องมือแต่ละคู่บนแต่ละพื้นที่ลาดชัน และคำนวณค่าความไม่แน่นอนของค่าเฉลี่ยด้วย ผลการศึกษาของพวกเขาถูกบันทึกไว้ในตารางต่อไปนี้ ค่าความไม่แน่นอนที่ได้ขึ้นอยู่กับเครื่องหมาย “±”

	ค่าเฉลี่ยรังสีจากดวงอาทิตย์	ค่าเฉลี่ยความชื้นในดิน	ค่าเฉลี่ยปริมาณฝน
พื้นที่ลาดชัน A	$3800 \pm 300 \text{ MJ/m}^2$	$28 \pm 2\%$	$450 \pm 40 \text{ mm}$
พื้นที่ลาดชัน B	$7200 \pm 400 \text{ MJ/m}^2$	$18 \pm 3\%$	$440 \pm 50 \text{ mm}$

ขอขอบคุณ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และ
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)
กระทรวงศึกษาธิการ

การอบรมเชิงปฏิบัติการ
เพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ในการส่งเสริม
สมรรถนะและความฉลาดรู้ของผู้เรียน
ตามแนวทางการประเมินระดับนานาชาติ (PISA)

สำหรับวิทยากรแกนนำระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

วันที่ 28 – 30 เมษายน 2567

ณ โรงแรมเอวาน่า แกรนด์ แอนด์ คอนเวนชั่น เซ็นเตอร์ กรุงเทพมหานคร

การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ในการส่งเสริมสมรรถนะ
และความฉลาดรู้ของผู้เรียน ตามแนวทางการประเมินระดับนานาชาติ (PISA)
สำหรับวิทยากรแกนนำระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ชี้แจงการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ด้านวิทยาศาสตร์

ส่วนที่ 1:

1. กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ด้านวิทยาศาสตร์ (30 นาที)
  - 1.1 สมรรถนะทางวิทยาศาสตร์
  - 1.2 องค์ประกอบของกิจกรรม
  - 1.3 ข้อเสนอแนะการใช้กิจกรรมและแบบประเมินพฤติกรรมการอภิปรายในชั้นเรียน
2. ตัวอย่างกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ด้านวิทยาศาสตร์ (45 นาที)

ส่วนที่ 2:

3. จุดประกายความคิดด้วยกิจกรรมที่ 7 เรื่อง ลิปมัน (50 นาที)
4. การนำกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ในชั้นเรียน (30 นาที)
  - 4.1 กิจกรรม “ระดมความคิด”
  - 4.2 อภิปรายและซักถาม

จุดประกายความคิดด้วย กิจกรรมที่ 7 : ลิปมัน

กิจกรรมที่ 7: ลิปมัน

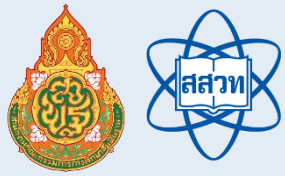
1. ความเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลาง
ว 2.1 ม.2/4

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) สร้างคำอธิบายเกี่ยวกับสมบัติของอิมัลชันฟายเออร์จากหลักฐานเชิงประจักษ์ และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน
- 2) ออกแบบและประเมินการทดลองที่เหมาะสมเพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับสมบัติของอิมัลชันฟายเออร์ของลิปมันได้
- 3) ระบุ สื่อสาร และประเมินข้อมูลที่สำคัญเพื่อใช้ในการสนับสนุนหรือโต้แย้งประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ได้

3. สมรรถนะ (PISA 2025)

การอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์

การออกแบบและประเมินกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และการแปลความหมายข้อมูล และการใช้ประจักษ์พยานในเชิงวิทยาศาสตร์อย่างมีวิจารณญาณ

การศึกษาค้นคว้า ประเมิน และใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ เพื่อการตัดสินใจและการลงมือกระทำ

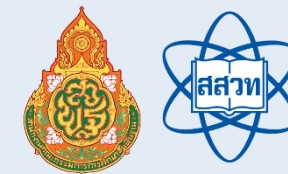

อิมัลซิฟายเออร์ (emulsifier)

เป็นสารที่ทำให้สารตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปสามารถผสมรวมเป็นเนื้อเดียวกันได้ ซึ่งปกติแล้วสารเหล่านี้ไม่ผสมรวมเป็นเนื้อเดียวกันโดยสารผสมที่เกิดขึ้นเรียกว่า อิมัลชัน (emulsion) ตัวอย่างของอิมัลชันในชีวิตประจำวัน เช่น น้ำสลัด ซึ่งเป็นการผสมน้ำมันพืชกับน้ำส้มสายชูเข้าด้วยกันโดยมีไข่แดงเป็นอิมัลซิฟายเออร์ การซักล้างขจัดคราบไขมันบนเสื้อผ้าเป็นการผสมน้ำกับไขมันโดยมีผงซักฟอกเป็นอิมัลซิฟายเออร์

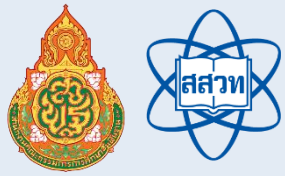
>>> 5. วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้

ที่	รายการ	จำนวนต่อกลุ่ม
1	ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง มารู้จักลิปมันกับลิปสติกกันเถอะ	1 ชุด
2	ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง อิมัลซิฟายเออร์สำคัญอย่างไร	1 ชุด
3	ใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง ออกแบบการทดลองเพื่อช่วยน้องมะลิ	1 ชุด

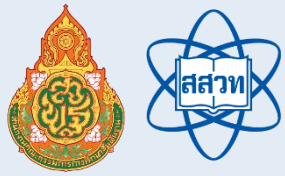
6. การเตรียมตัวล่วงหน้าของผู้สอน

- 1) เตรียมวัสดุ อุปกรณ์สำหรับผู้เรียน
- 2) ศึกษาและตรวจสอบสื่อการเรียนรู้
- 3) ศึกษาขั้นตอนการจัดกิจกรรม

7. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

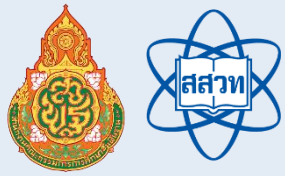
1) ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยนำเสนอภาพลิปมันและลิปสติก และใช้คำถามเพื่อทบทวนความรู้เดิมของผู้เรียนเกี่ยวกับลิปมันและลิปสติก ดังนี้

- ภาพดังกล่าวเป็นภาพอะไร
- สิ่งของในภาพทั้งสองภาพมีความเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร

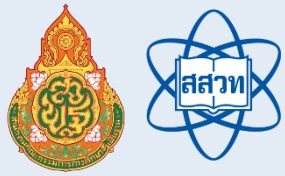
7. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ต่อ)

- 2) ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นความสนใจผู้เรียนว่า นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใดลิปมันและลิปสติกจึงมีสมบัติแตกต่างกัน
- 3) ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นความสนใจผู้เรียนว่า นักเรียนอยากรู้หรือไม่ว่าลิปมันและลิปสติกมีส่วนผสมต่างกันอย่างไร จากนั้นผู้สอนแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มกลุ่มละ 6-7 คน โดยให้ผู้เรียนศึกษาข้อมูลในใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง **มารู้จักลิปมันกับลิปสติกกันเถอะ** ซึ่งเป็นความรู้เกี่ยวกับส่วนผสมของลิปมันและลิปสติก รวมทั้งวิธีทำลิปมันและลิปสติก จากนั้นให้ผู้เรียนร่วมกันตอบคำถามในใบกิจกรรม

7. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ต่อ)

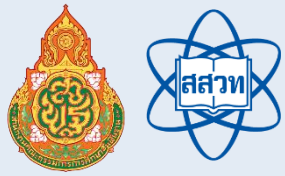

- 4) ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายภายในกลุ่มเพื่อตอบคำถามในใบกิจกรรมที่ 1 โดยเชื่อมโยงความรู้จากการศึกษาใบกิจกรรม จากนั้นให้ตัวแทน 1-2 กลุ่มนำเสนอคำตอบของคำถามในใบกิจกรรมที่ 1 โดยผู้สอนและผู้เรียนกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันอภิปรายเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม ผู้สอนอาจใช้คำถามเพื่อนำอภิปรายดังต่อไปนี้

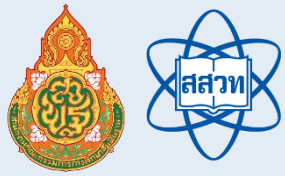
7. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ต่อ)

- ในการตอบคำถามข้อนี้ สามารถใช้ข้อมูลจากส่วนใดของสถานการณ์ในใบกิจกรรม มาใช้ในการตอบคำถามได้บ้าง
- กลุ่มอื่นเห็นด้วยกับคำตอบของเพื่อนกลุ่มนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด
- คำตอบของเพื่อนกลุ่มนี้ครบถ้วนสมบูรณ์แล้วหรือไม่ จะเพิ่มเติมให้คำตอบครบถ้วนสมบูรณ์ได้อย่างไร
- คำตอบของเพื่อนกลุ่มนี้หรือมีส่วนใดที่ต้องปรับแก้ ควรปรับแก้อย่างไร
- กลุ่มใดมีคำตอบที่แตกต่างจากคำตอบของเพื่อนกลุ่มนี้หรือไม่ อย่างไร

7. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ต่อ)

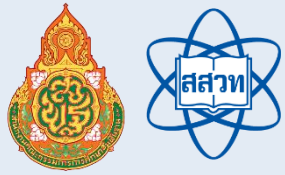

5) ผู้สอนถามคำถามเพื่อเชื่อมโยงในชีวิตประจำวันไปสู่ความรู้เกี่ยวกับอิมัลซิฟายเออร์ตามแนวคำถามดังนี้

- ถ้าลิปสติกเปื้อนเสื้อผ้า นักเรียนจะมีวิธีทำความสะอาดอย่างไร
- นักเรียนคิดว่าสารเหล่านี้ทำความสะอาดลิปสติกออกจากเสื้อผ้าได้อย่างไร

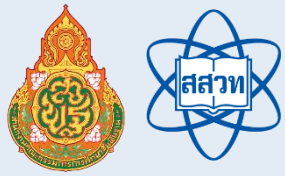
7. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ต่อ)

- 6) ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มศึกษาข้อมูลในใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง อิหมัลซิฟายเออร์ สำคัญอย่างไร และให้ผู้เรียนร่วมกันตอบคำถามในใบกิจกรรม
- 7) ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายภายในกลุ่มเพื่อตอบคำถามในใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง อิหมัลซิฟายเออร์สำคัญอย่างไร จากนั้นให้สุ่มตัวแทน 1-2 กลุ่ม นำเสนอคำตอบของคำถามในใบกิจกรรมที่ 2 โดยผู้สอนและผู้เรียนกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันอภิปรายเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง โดยผู้สอนอาจใช้คำถามเพื่อนำอภิปรายดังตัวอย่างคำถามในข้อ 4)

7. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ต่อ)

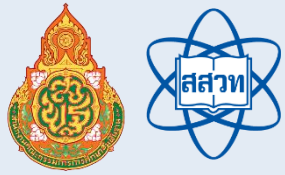
8) ผู้สอนแนะนำสถานการณ์เพื่อเชื่อมโยงเกี่ยวกับการออกแบบการทดลอง โดยสถานการณ์ระบุว่า

“น้องมะลิต้องการทำลิปมันเพื่อใช้ในบ้าน และได้ทดลองตามสูตร ในใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง มารู้จักลิปมันกับลิปสติกกันเถอะ แล้วพบว่า ลิปมันมีเนื้อแข็ง ทำให้ใช้ยาก น้องมะลิควรจะทำแบบ การทดลองอย่างไร เพื่อให้ได้ลิปมันที่มีเนื้ออ่อนตามความต้องการ”

นักเรียนแต่ละกลุ่มจะช่วยน้องมะลิออกแบบการทดลองอย่างไร

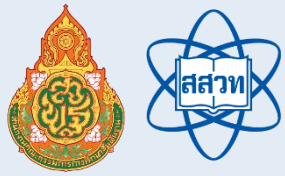
7. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ต่อ)

- 9) ก่อนที่ผู้สอนจะให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มออกแบบการทดลอง ผู้สอนทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับการออกแบบการทดลอง ประกอบด้วย การตั้งคำถาม การตั้งสมมติฐาน การกำหนดและควบคุมตัวแปร การระบุขั้นตอนการทดลองหรือวิธีการทดลอง
- 10) ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันออกแบบการทดลองในใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง ออกแบบการทดลองเพื่อช่วยน้องมะลิ

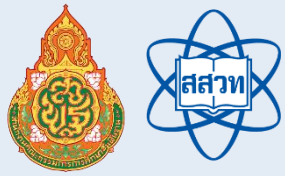
7. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ต่อ)

11) ผู้สอนให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอการออกแบบการทดลองของกลุ่มตนเอง โดยผู้สอนและผู้เรียนกลุ่มอื่น ปรึกษาร่วมกันอภิปรายเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของการออกแบบการทดลองในการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม ผู้สอนอาจใช้คำถามเพื่อนำอภิปราย เช่น

- กลุ่มใดมีคำตอบที่แตกต่างจากคำตอบของเพื่อนกลุ่มนี้หรือไม่ อย่างไร
- คำถามสอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนดให้หรือไม่
- สมมติฐานสอดคล้องกับคำถามหรือไม่
- ตัวแปรต้น ตัวแปรตาม และตัวแปรควบคุมเหมาะสมหรือไม่
- ขั้นตอนการทดลองหรือวิธีการทดลองเหมาะสมหรือไม่

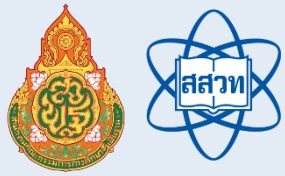
7. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ต่อ)

- 12) ผู้สอนตั้งประเด็นให้ผู้เรียนทั้งชั้นเรียนอภิปรายร่วมกันว่า
ถ้าเพื่อนของนักเรียนกล่าวว่า “ไม่ควรซื้อลิปสติกจากประเทศ
เขตนาวมาใช้ในประเทศเขตร้อน เพราะลิปสติกจะไหลเยิ้มได้ง่าย”
นักเรียนจะหาข้อมูลใดเพื่อมาสับสนุนหรือโต้แย้งคำกล่าวนี้

7. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ต่อ)

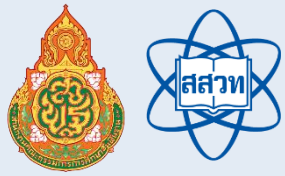

จากนั้นผู้สอนให้ตัวแทนผู้เรียน 3 - 4 คน นำเสนอคำตอบ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคนอื่นได้เสนอความคิดเห็นและอภิปรายว่าเห็นด้วยกับคำตอบของเพื่อนหรือไม่ อย่างไร

7. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ต่อ)

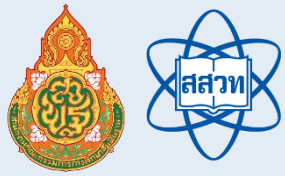

13) ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อสรุปผลจากการทำกิจกรรม ทำให้ได้ข้อสรุปดังนี้

- อิมัลซิฟายเออร์ (emulsifier) เป็นสารที่ทำให้สารตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปสามารถผสมรวมเป็นเนื้อเดียวกันได้ ซึ่งปกติแล้วสารเหล่านี้ไม่ผสมรวมเป็นเนื้อเดียวกัน โดยสารผสมที่เกิดขึ้นเรียกว่า อิมัลชัน (emulsion) ตัวอย่างของอิมัลชันในชีวิตประจำวัน เช่น น้ำสลัด ซึ่งเป็นการผสมน้ำมันพืชกับน้ำส้มสายชูเข้าด้วยกันโดยมีไข่แดงเป็นอิมัลซิฟายเออร์ การซักล้างขจัดคราบไขมันบนเสื้อผ้าเป็นการผสมน้ำกับไขมัน โดยมีผงซักฟอกเป็นอิมัลซิฟายเออร์

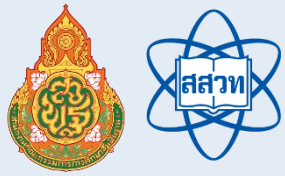

7. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ต่อ)

- ในการออกแบบการทดลอง ต้องคำนึงถึงความสอดคล้องและความเหมาะสมของคำถาม สมมติฐาน ตัวแปรต้น ตัวแปรตาม ตัวแปรควบคุม และขั้นตอนการทดลองหรือวิธีการทดลอง
- ในการสนับสนุนหรือโต้แย้งประเด็นทางวิทยาศาสตร์ ควรมีการสืบค้น ประเมิน และสื่อสารข้อมูลในเชิงวิทยาศาสตร์จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ โดยเป็นข้อมูลที่สำคัญ ครอบคลุม และมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ต้องการค้นหาคำตอบ

8. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับผู้สอน

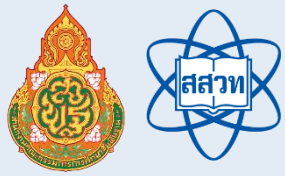
-

9. แหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติม

- 1) อีเมลชั้น <https://sciplanet.org/content/9248>
- 2) อีเมลชั้น <https://archive.lib.cmu.ac.th/full/T/2557/enen51257papch2.pdf>

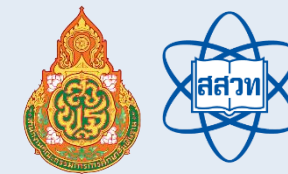
10. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1) อธิบายสมบัติของอิมัลซิฟายเออร์ และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม	- พิจารณาการตอบคำถามในใบกิจกรรม	- ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่องอิมัลซิฟายเออร์ สำคัญอย่างไร	- สามารถนำความรู้เกี่ยวกับอิมัลซิฟายเออร์ไปอธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวันอย่างง่ายได้โดยตอบคำถามข้อที่ 1 - 3 ได้ถูกต้อง

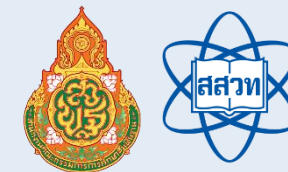
10. การวัดและประเมินผล (ต่อ)

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
2) ออกแบบและประเมินการทดลองที่เหมาะสมเพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับลิปมันได้	- พิจารณาการตอบคำถามในใบกิจกรรม	- ใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง ออกแบบการทดลองเพื่อช่วยน้องมะลิ	- สามารถออกแบบและประเมินการทดลอง โดยมีการระบุคำถาม สมมติฐาน และตัวแปรที่เกี่ยวข้อง เพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับลิปมันได้ โดยตอบคำถามข้อที่ 1 – 5 ได้ถูกต้อง

10. การวัดและประเมินผล (ต่อ)

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
3) ระบุ สื่อสาร และประเมิน ข้อมูลที่สำคัญเพื่อใช้ในการสนับสนุน หรือโต้แย้งประเด็น ที่เกี่ยวข้องกับ วิทยาศาสตร์ได้	- พิจารณา การตอบคำถาม	- คำถามที่ใช้ใน ขั้นตอนการจัด กิจกรรม	- สามารถระบุ สื่อสาร และ ประเมินข้อมูลที่สำคัญเพื่อใช้ ในการสนับสนุนหรือโต้แย้ง ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ สถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ ในระดับพอใช้

ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง มารู้จักลิปมันกับลิปสติกกันเถอะ

คำชี้แจง: ให้ผู้เรียนศึกษาข้อมูลต่อไปนี้ และตอบคำถาม

ตารางนี้แสดงส่วนผสมที่แตกต่างกันของลิปมันและลิปสติกที่นักเรียนสามารถทำได้

โดยลิปมันจะมีเนื้ออ่อนและเป็นมันวาว ส่วนลิปสติกจะมีเนื้อแข็งกว่า

ลิปมัน		ลิปสติก	
ส่วนผสม :		ส่วนผสม :	
น้ำมันละหุ่ง	5 กรัม	น้ำมันละหุ่ง	5 กรัม
ไขผึ้ง	0.2 กรัม	ไขผึ้ง	1 กรัม
ไขมันปาล์ม	0.2 กรัม	ไขมันปาล์ม	1 กรัม
สีผสมอาหาร	1 ช้อนชา	สีผสมอาหาร	1 ช้อนชา
สารแต่งรสชาติ	1 หยด	สารแต่งรสชาติ	1 หยด
วิธีทำ :		วิธีทำ :	
อุ่นน้ำมันและไขในภาชนะที่แช่อยู่ในน้ำร้อน		อุ่นน้ำมันและไขในภาชนะที่แช่อยู่ในน้ำร้อน	
จนผสมเข้ากันดี จึงเติมสีผสมอาหารและ		จนผสมเข้ากันดี จึงเติมสีผสมอาหารและ	
สารแต่งรสชาติ แล้วคนให้เข้ากัน		สารแต่งรสชาติ แล้วคนให้เข้ากัน	

คำถามที่ 1

1. ลิปมันกับลิปสติกมีสารใดบ้างที่เป็นส่วนผสมหลักที่สำคัญ

.....

.....

.....

.....

คำถามที่ 2

2. ในกระบวนการทำลิปมันและลิปสติก เพราะเหตุใดจึงต้องอุ่นน้ำมันและไขก่อน

.....

.....

.....

คำชี้แจง: ให้ผู้เรียนศึกษาข้อมูลต่อไปนี้ และตอบคำถาม

อิมัลซิฟายเออร์ (emulsifier) เป็นสารที่ทำให้สารตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปสามารถผสมรวมเป็นเนื้อเดียวกันได้ ซึ่งปกติแล้วสารเหล่านี้ไม่ผสมรวมเป็นเนื้อเดียวกัน โดยสารผสมที่เกิดขึ้นเรียกว่า อิมัลชัน (emulsion) ตัวอย่างของอิมัลชันในชีวิตประจำวัน เช่น น้ำสลัด ซึ่งเป็นการผสมน้ำมันพืชกับน้ำส้มสายชูเข้าด้วยกันโดยมีไข่แดงเป็นอิมัลซิฟายเออร์ การซักล้างขจัดคราบไขมันบนเสื้อผ้า เป็นการผสมน้ำกับไขมันโดยมีผงซักฟอก เป็นอิมัลซิฟายเออร์

ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง อิมัลซิฟายเออร์สำคัญอย่างไร

คำถามที่ 1

1. อิมัลซิฟายเออร์ทำหน้าที่อย่างไร

.....

.....

.....

คำถามที่ 2

2. เพราะเหตุใดสบู่และน้ำจึงสามารถล้างลิปสติกที่ติดเสื้อผ้าออกได้ แต่น้ำเพียงอย่างเดียวไม่สามารถล้างลิปสติกที่ติดเสื้อผ้าออกได้

.....

.....

คำถามที่ 3

3. น้ำมันและไขเป็นสารที่ผสมกันได้ดี น้ำมันไม่ผสมกับน้ำและไขก็ไม่ละลายในน้ำ ข้อใดต่อไปนี้น่าจะเกิดขึ้นได้มากที่สุด ถ้าน้ำจำนวนมาก หลงในส่วนผสมของลิปสติกในขณะที่กำลังอุ่น
1. ได้ของผสมที่มันและอ่อนตัวกว่า
  2. ของผสมจับตัวกันแน่นขึ้น
  3. ของผสมแทบจะไม่เปลี่ยนแปลงเลย
  4. มีก้อนไขมันลอยอยู่เหนือน้ำ

คำชี้แจง: ให้ผู้เรียนศึกษาข้อมูลต่อไปนี้ และตอบคำถาม

“น้องมะลิต้องการทำลิปมันเพื่อใช้ในบ้าน และได้ทดลองตามสูตรในใบกิจกรรมที่ 1 แล้วพบว่าลิปมันมีเนื้อแข็งทำให้ใช้ยาก น้องมะลิควรจะทำแบบการทดลองอย่างไร เพื่อให้ได้ลิปมันที่มีเนื้ออ่อนตามความต้องการ”

นักเรียนแต่ละกลุ่มจะช่วยน้องมะลิออกแบบการทดลองอย่างไร

คำถามที่ 1

1. คำถามของการทดลองคืออะไร

.....

.....

คำถามที่ 2

2. สมมติฐานของการทดลองคืออะไร

.....

.....

คำถามที่ 3

3. ตัวแปรต้นคืออะไร

.....

.....

คำถามที่ 4

4. ตัวแปรตามคืออะไร

.....

.....

คำถามที่ 5

5. ตัวแปรควบคุมคืออะไร (ระบุอย่างน้อย 3 ตัวแปร)

.....

.....

.....

.....

.....

คำถามที่ 6

6. ขั้นตอนการทดลองหรือวิธีการทดลอง

.....

.....

.....

.....

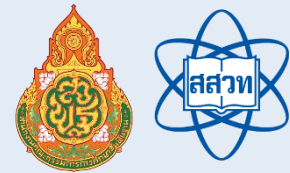
.....

.....

.....

.....

เกณฑ์การประเมิน

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ
ตอบข้อที่ 1-6 ถูกต้อง	ดี
ตอบข้อที่ 1-5 ถูกต้อง	พอใช้
ตอบข้อที่ 1-5 ถูกต้อง แต่ไม่ครบทุกข้อ หรือไม่ถูกต้องทุกข้อ	ควรปรับปรุง

แนวทางการนำกิจกรรมการเรียนรู้ ไปใช้ในชั้นเรียน

>>> กิจกรรม “ระดมความคิด”

ท่านจะนำกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้
ด้านวิทยาศาสตร์ไปใช้ในชั้นเรียนอย่างไร
ตอบใน Padlet เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

(ใช้เวลา 10 นาที)

สำหรับใส่
QR Code

สำหรับใส่ Link ของ QR Code

การจัด กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ด้านวิทยาศาสตร์ สามารถนำไปใช้
ในการจัดการเรียนรู้ได้ 4 แนวทาง ดังนี้

1

- จัดทำเป็นรายวิชาเพิ่มเติมขึ้นใหม่
เป็นการเฉพาะ จำนวน 0.5 หน่วยกิต

2

- บูรณาการจัดเป็นกิจกรรมหนึ่งใน
การจัดการเรียนรู้รายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน

3

- บูรณาการจัดเป็นกิจกรรมหนึ่งใน
การจัดการเรียนรู้รายวิชาวิทยาศาสตร์เพิ่มเติม

4

- จัดในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้อื่น ๆ
ตามบริบทและความพร้อมของโรงเรียน

อภิปรายและซักถาม

สำหรับใส่
QR Code

สำหรับใส่ Link ของ QR Code

ขอขอบคุณ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และ
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)
กระทรวงศึกษาธิการ

